

कलानिसंख्याय अक्षविप्राप्तामर्थादराशेरायामादिकमनालोच्यैवेतिभावः ॥ ३९ ॥ ४० ॥ द्विजानिवपक्षिणइव ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ इत्या० प० नै० भा० द्विसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७२ ॥ ॥७३॥

ततो गतज्वरो राजानैषधः परवीरहा ॥ संप्रनष्टे कलौ राजा संख्यायास्य फलान्युत ॥ ३९ ॥ मुदा परमया युक्तस्तेजसाथ परेण वै ॥ रथमारुह्य तेजस्वी प्रययौ जवनै
हयैः ॥ ४० ॥ विभीतकश्चाप्रशस्तः संवृत्तः कलिसंश्रयात् ॥ हयोत्तमानुत्पततो द्विजानिव पुनः पुनः ॥ ४१ ॥ नलः संनोदयामास प्रहृष्टेनांतरात्मना ॥ विदर्भाभि
मुखो राजा प्रययौ समहायशाः ॥ ४२ ॥ नले तु समतिक्रान्ते कलिरप्यगमद्बृहं ॥ ततो गतज्वरो राजानलो भूत्पृथिवीपतिः ॥ विमुक्तः कलिनाराज न रूपमात्रवि
योजितः ॥ ४३ ॥ इति श्रीमहाभारते आरण्यके ० नलोपाख्यानप० कलिनिर्गमे द्विसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७२ ॥ ॥७३॥ ॥७४॥ बृहदश्व
उवाच ततो विदर्भान्संप्राप्तं सायाङ्गे सत्यविक्रमं ॥ ऋतुपर्णं जनाराज्ञे भीमाय प्रत्यवेदयन् ॥ १ ॥ स भीमवचनाद्राजाकुण्डिनं प्राविशत्पुरं ॥ नादयन्त्रयघोषेण
सर्वाः सविदिशो दिशः ॥ २ ॥ ततस्तं रथनिर्घोषं नलाश्वास्तत्र शुश्रुवुः ॥ श्रुत्वा तु समहृष्यन्तपुरे वनलसन्निधौ ॥ ३ ॥ दमयंती तु शुश्रावरथघोषं नलस्यतं ॥ यथामे
घस्य नदतो गंभीरं जलदागमे ॥ ४ ॥ परं विस्मयमापन्ना श्रुत्वानादं महास्वनं ॥ नलेन संगृहीतेषु पुरे वनलवाजिषु ॥ सदृशं रथनिर्घोषं मेने भैमी तथा हयाः ॥ ५ ॥
प्रासादस्थाश्च शिखिनः शालास्थाश्चैव वारणाः ॥ हयाश्च शुश्रुवुस्तस्य रथघोषं महीपतेः ॥ ६ ॥ तच्छ्रुत्वारथनिर्घोषं वारणाः शिखिनस्तथा ॥ प्रणेदुरुन्मु
खाराजन्मेघनादइवोत्सुकाः ॥ ७ ॥ दमयंत्युवाच यथा सौरथनिर्घोषः पूरयन्निव मेदिनीं ॥ ममाह्लादयते चेतो नल एष महीपतिः ॥ ८ ॥ अथ चंद्रा
भवकं तं न पश्यामि न लंयदि ॥ असंख्येयगुणं वीरं विनंक्ष्यामि न संशयः ॥ ९ ॥ यदि वै तस्य वीरस्य बाह्वोर्नाद्याहमंतरं ॥ प्रविशामि सुखस्पर्शनं भविष्याम्यसं
शयं ॥ १० ॥ यदि मां मेघनिर्घोषो नोपगच्छति नैषधः ॥ अद्य चामीकरप्रख्यं प्रवेक्ष्यामि द्रुताशनं ॥ ११ ॥ यदि मां सिंहविक्रान्तो मत्तवारणविक्रमः ॥ नाभिग
च्छति राजेंद्रो विनंक्ष्यामि न संशयः ॥ १२ ॥ न स्मराम्यनृतं किंचिन्न स्मराम्यपकारतां ॥ न च पर्युषितं वाक्यं स्वैरेष्वपि कदाचन ॥ १३ ॥ प्रभुः क्षमावान्वीरश्च दाता
चाप्यधिको नृपैः ॥ रहो नीचानुवर्ती च क्लीबवन्मम नैषधः ॥ १४ ॥ गुणांस्तस्य स्मरंत्यामेतत्परायादिवानिशं ॥ हृदयं दीर्यत इदं शोकात्प्रियविनाकृतं ॥ १५ ॥

तत इति ॥ १ ॥ २ ॥ नलाश्वाः विदर्भनगरे ये दमयंत्याऽपत्याभ्यां सहप्रेषिताः ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ शिखिनो मयूराः मेघध्वनितभ्रमात्चुकुशुः ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ पर्युषितं प्रतिज्ञातकाला
तिलंघि ॥ १३ ॥ जितेन्द्रियत्वमेवाह रह इति रहसि कर्तव्ये सुरतविषये नीचकर्मपारदार्यादितदनुवर्तत इति तदन्यः अनीचानुवर्तो परस्त्रीषु क्लीब इत्यर्थः ॥ १४ ॥ १५ ॥